

KLAGANDE

1. Gällivare skogssameby, 897900-1305
2. Maskare sameby, 899100-0996
3. Mausjaur sameby, 899100-0889
4. Ståkke sameby, 899100-1010
5. Udtja sameby, 898500-2115
6. Vittangi sameby, 897300-1103
7. Västra Kikkejaur sameby, 899100-0814
8. Östra Kikkejaur sameby, 899100-0806

Ombud för 1-8: Förbundsjurist [REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 25 juni 2020,
dnr 218-7279-2020 (bilaga 1)

SAKEN

Särskilda villkor för jakt

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandena såvitt avser villkor 1 i bilaga C och D.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena i övrigt.

BAKGRUND

Länsstyrelsen beslutade om villkor för älgjakten 2020 för bl.a. samebyar med registrerade licensområden på statens mark ovanför odlingsgränsen respektive nedanför odlingsgränsen i Norrbottens län. De nu överklagade villkoren framgår av bilaga 1 (länsstyrelsens beslut s. 1 och bilagorna C och D, övriga bilagor bifogas inte).

PARTERNAS INSTÄLLNING

Gällivare skogssameby, Maskoure sameby, Mausjaur sameby, Ståkke sameby, Udtja sameby, Vittangi sameby, Västra Kikkejaur sameby och Östra Kikkejaur sameby (hädanefter samebyarna) överklagar beslutet och yrkar i första hand att villkoren upphävs. I andra hand yrkar samebyarna att målet återförvisas till länsstyrelsen för ny handläggning. Samebyarna anför i huvudsak följande. Samernas jakträtt är en del av renskötselrätten, vilken skyddas av grundlagen som egendom. De är innehavare av en civil rättighet och det rör sig om villkor som påverkar deras egendomsrätt.

Samebyarna anser att villkor 1 i bilaga C och D inte är formulerat i enighet med gällande rätt och att det är oprecist när det stadgas att ”särskilda regler gäller för den som tidigare varit medlem i samebyn”. Det är oklart vad som avses med detta. Det innebär en risk för att samebymedlemmarnas egen jakträtt begränsas på så sätt att andra utom samebymedlemmar får jaga på samebyns tilldelning.

Avseende villkor 4 i bilaga C och 3 i bilaga D så begränsas samebyns renskötselrätt. Villkoret innebär en ensidig förpliktelse för samebyn och dess medlemmar i förhållande till andra jakträttshavare. Rätten till jakt för samebymedlemmar och markägare ska behandlas lika. Länsstyrelsen kan inte fatta beslut eller villkor som begränsar samebyarnas rätt eller att same-

byarnas rättigheter ställs i sämre läge än andra jakträttshavare. Att ålägga samebyarna samrådsplikt är inte tillåtligt, jfr. Hovrätten för Övre Norrlands dom den 23 september 2014 i mål nr B 564-13. Villkoret kan uppfattas som att samebyns möjlighet att bedriva sin jakt kan begränsas om andra jakträttshavare säger nej av olika skäl. Det är även oklart vad som händer och vem som är ansvarig om invändningar framförs av andra och samebymedlemmar trots det jagar. Om det inte är ett krav att avtal ska träffas med andra jakträttshavare måste villkoret ses som uppenbart obehövligt. Vidare har länsstyrelsen inte befogenhet att begränsa de områden som samebyarnas medlemmar har en rätt att jaga på. En sådan begränsning måste anses stå i strid med överordnad lag och är en otillåten inskränkning av en grundlagsskyddad rätt. Det är i vart fall inte proportionerligt.

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Länsstyrelsen har fattat beslut om villkor med stöd av 45 § tredje stycket Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7). Villkor 4 i bilaga C och 3 i bilaga D har införts av säkerhetsskäl med anledning av att det är av yttersta vikt för säkerhetsaspekten att två olika parter som jagar på samma område vet om varandras närvaro. Villkoret innebär inte en inskränkning av någons jakträtt. Villkoret innebär att meddela en företrädare för jaktlag om var jakt kommer att bedrivas. Det finns inga krav att avtal ska träffas för att någon av de berörda ska kunna jaga. Det villkor som var aktuellt i B 564-13 har inte samma lydelse som detta villkor. Med anledning av att villkoret inte innebär någon inskränkning av rätten till jakt finns inte anledning att gå vidare i frågan om vad som händer om skiljaktiga meningar uppkommer.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Kan samebyarna överklaga beslutet?

En inledande fråga är om länsstyrelsens beslut om villkor är överklagbart. För att svara på denna fråga måste först klargöras om det aktuella beslutet är ett normbeslut eller förvaltningsbeslut. Förvaltningsrätten konstaterar att beslutet i sin helhet rör en vid krets av personer, dvs. alla som jagar älg i Norrbottens län, och att de till beslutet bifogade bilagorna med villkor innehåller flera generella villkor som kan uppfattas som standardiserade. De nu överklagade villkoren är emellertid avgränsade till att avse samebyarna i Norrbottens län och det rör endast ett jaktår. Vid en samlad bedömning finner förvaltningsrätten att beslutet med villkoren i bilaga C och D måste anses utgöra ett förvaltningsbeslut (jfr. Kammarrätten i Göteborgs dom den 2 april 2013 i mål nr 5915-12).

Enligt 41 § förvaltningslagen (2017:900), FL, får ett beslut överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Beslut som enbart i mycket begränsad utsträckning kan påverka någons faktiska situation är inte överklagbara, utan det krävs en påvisbar effekt. I praxis har hänsyn tagits till beslutets faktiska verkningar och om beslutet är ägnat att uppfattas som bindande (jfr. RÅ 2004 ref. 8).

Vad gäller utformningen konstaterar förvaltningsrätten att det är benämnt som ett beslut med bilagerade villkor. Förvaltningsrätten anser att villkoren, trots att det inte uttryckligen anges, bör uppfattas som bindande eftersom det kan uppfattas som att villkoren måste följas för att få bedriva den aktuella älgjakten. Vad beträffar villkor 1 i bilaga C och D bedömer förvaltningsrätten att det inte har framkommit i målet att villkoren påverkar de aktuella samebyarna eller samebymedlemmarnas situation på ett sådant sätt att det får en påvisbar effekt. Vad samebyarna har framfört om att villkoret är otydligt

formulerat föranleder ingen annan bedömning. Överklagandena avseende dessa villkor ska därför avvisas.

Förvaltningsrätten konstaterar att villkoren 4 i bilaga C och 3 i bilaga D, som i huvudsak är likalydande, innefattar ett uttalande varigenom länsstyrelsen vill påverka samebyarnas handlande genom att ange var samebyarnas tilldelning ska fällas samt ålägga samebymedlemmarna att kontakta jaktledare vid jakt på områden där dubbla jakträtter förekommer. Förvaltningsrätten noterar att det är oklart vad kravet på kontakt vidare innebär och vad konsekvenserna blir om samebyarna och övriga jaktlag inte kommer överens. Domstolen anser emellertid att villkoren är att betrakta som betungande för samebymedlemmarna, särskilt med hänsyn till att det är en ensidig förpliktelse. Det får därför anses påverka samebyarnas situation på ett inte obetydligt sätt.

Vidare framgår av den allmänna bestämmelsen om klagorätt i 42 § FL att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer förvaltningsrätten att villkoren 4 i bilaga C och 3 i bilaga D är överklagbara och att samebyarna hör till den krets som har rätt att överklaga beslutet.

Har länsstyrelsen befogenhet att besluta om de nu aktuella villkoren?

Enligt 29 § 2 jaktlagen (1987:259) får regeringen meddela föreskrifter om tillstånd till jakt under särskild jakttid (licens). Bestämmelsen ger stöd för att meddela närmare föreskrifter för bl.a. den älgjakt som enligt 33 § jaktlagen ska bedrivas i form av licensjakt.

Enligt 52 § jaktlagen får regeringen överlåta åt en förvaltningsmyndighet att meddela sådana föreskrifter eller beslut som avses i 29 §. Den delegering som närmast kommer i fråga med stöd av paragrafen är att regeringen överlåter åt Naturvårdsverket att meddela vissa generella föreskrifter och åt Naturvårdsverket eller länsstyrelsen att fatta beslut i vissa slags ärenden (se prop. 1986/87:58, s. 92).

Regeringen har med stöd av 29 § jaktlagen utfärdat en jaktförordning (1987:905). Enligt 7 § jaktförordningen får Naturvårdsverket meddela föreskrifter om bl.a. registrering av licensområde för älgjakt, licens för jakt efter älg och om länsstyrelsens prövning i sådana ärenden.

Naturvårdsverket har med stöd av bl.a. 7 § jaktförordningen utfärdat en rad författningar. Den som har betydelse i målet är Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort, NFS 2011:7.

Enligt 45 § tredje stycket NFS 2011:7 får länsstyrelsen besluta om ytterligare villkor för jakten om det finns särskilda skäl. Det framgår av utredningen i målet att det är denna paragraf i Naturvårdsverkets föreskrifter som utgör författningsstödet för de ifrågasatta villkoren.

Samernas jakträtt skyddas mot inskränkningar i artikel 1 tilläggsprotokoll 1 till Europeiska konventionen d. 4 nov. 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Den skyddas också av 2 kap. 15 § regeringsformen (jfr Hovrätten för Övre Norrlands dom den 23 september 2014 i mål B 564-13), men detta innebär inte att rättigheten inte alls går att begränsa. Enligt såväl tilläggsprotokollet som regeringsformen går det nämligen att begränsa rättigheter såsom jakträtt enligt grunder som anges i lag och för att tillgodose allmänna intressen. Inskränkningen måste stå i proportion till vad som står att vinna för det allmänna intresset.

Förvaltningsrätten konstaterar att länsstyrelsens beslut i och för sig är grundat på en föreskrift och inte på lag, men föreskriften i sin tur har ytterst stöd i lag. Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 1992 ref. 14 anfört att det får anses vara en självklar uppgift för den myndighet som svarar för registrering av licensområden och licensgivning att verka för att undanröja de problem som kan uppstå där dubbel jakträtt förekommer. I det aktuella fallet hade länsstyrelsen beslutat om en geografisk uppdelning av jakten efter att en samförståndslösning inte kunnat uppnås mellan en sameby och andra jakt- rättshavare. Domstolen bedömde att en uppdelning på marken eller en fördelning av jakttiden inte i sig innebar en inskränkning av jakträtten. Åtgärderna kan istället uppfattas som olika sätt att konkretisera de särskilda begränsningar i jakträtten som förekomsten av dubbel jakträtt innebär. I det förevarande fallet ansågs åtgärden rymmas inom de befogenheter som länsstyrelsen har i egenskap av licensgivare.

Vad gäller det nu aktuella villkoren bedömer förvaltningsrätten att villkoren som sådana inte kan anses inskränka samernas rätt till jakt, då det inte begränsar antalet älgar som får skjutas. Villkoren har införts för att tillgodose ett allmänt intresse då det är av vikt för säkerheten att parter som jagar på samma område ska ha kännedom om varandra. Det kan inte anses uppenbart obehövt. Det intrång som villkoren kan medföra är enligt domstolens bedömning proportionerligt i relation till vad som står att vinna för det allmänna intresset.

Förvaltningsrätten bedömer därför att länsstyrelsen har haft befogenhet att besluta om villkor 4 i bilaga C och 3 i bilaga D och överklagandet ska följaktligen avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████

rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████, ██████████ och ██████████ deltagit.

██████████ har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Beslut

1 (1)

Datum
2020-06-25

Diarienummer
218-7279-2020

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ

INKOM: 2020-08-12
MÅLNR: 1723-20
AKTBIL: 3

Villkor för älgjakten 2020 i Norrbottens län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 45§ NFS 2011:7 om villkor för älgjakten 2020 som framgår av bilaga A-D för respektive älgjaksområde.

De som deltagit i beslutet

Beslutande i detta ärende är [REDACTED] med [REDACTED] som föredragande.

Bilagor

- Bilaga A – Generella villkor för samtliga jaktområden i Norrbottens län.
- Bilaga B – Villkor för person med upplåtelse av rätt till jakt efter älg och björn på statens mark ovanför odlingsgränsen i Norrbottens län.
- Bilaga C – Villkor för samebyar med registrerade licensområden på statens mark ovanför odlingsgränsen i Norrbottens län.
- Bilaga D – Villkor för samebyar med registrerade licensområden nedanför odlingsgränsen i Norrbottens län.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Villkor för samebyar med registrerade
licensområden på statens mark ovanför
odlingsgränsen i Norrbottens län.

Bilaga C

1 (1)

VILLKOR I SAMBAND MED JAKT EFTER ÄLG OVAN ODLINGSGRÄNSEN I NORRBOTTENS LÄN 2020

Med stöd av 45 §, Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort; (NFS 2011:7), meddelar länsstyrelsen följande villkor för jakten:

- 1 Älgjakt får med stöd av samebyns registrerade licensområde och av länsstyrelsen beslutade tilldelning endast bedrivas av medlem i sameby. Jakträtt med stöd av rennäringslagen är personlig och kan inte överlåtas. Särskilda regler gäller dock för den som tidigare har varit medlem i samebyn.
- 2 Registrerad företrädare för licensområdet (den person som länsstyrelsens licensbeslut är utställt på) ansvarar för att villkoren enligt 48 §, Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort; (NFS 2011:7) följs. Företrädaren ansvarar även för att anmälan om jaktresultat sker i enlighet med § 5a Jaktförordningen (1987:905). (Se bilaga A).
- 3 Det åligger företrädaren för licensområdet att ta reda på och till övriga jakttagare informera om de särskilda bestämmelser som gäller beträffande jakt inom nationalparker.
- 4 Samebyns tilldelning enligt licensbeslut ska i huvudsak fällas på statens mark och i första hand på den del som inte upplåtits till andra jägare för älgjakt. Samebyns medlemmar har även möjlighet att fälla älgar från samebyns tilldelning inom upplåtna jaktområden samt på enskild mark. I sådant fall åligger det samebymedlemmen att innan varje jakttillfälle ta kontakt med jaktledaren på upplåtelseområdet eller på den enskilda marken så att jakten kan ske på ett ur säkerhets- och viltvårdssynpunkt tillfredsställande sätt.
- 5 Det åligger företrädaren för samebyns licensområde att se till att rapportering av avskjutning från de samebymedlemmar som fällt älg sker så att tilldelningen enligt licensbeslut ej överskrids.

I övrigt gäller "Villkor för jakt efter älg i Norrbottens län", bilaga A.

JAKTTIDER OCH ÖVRIGA VILLKOR 2020 (Ovan odlingsgränsen)

Kommun	Jakttid efter älg	Övriga villkor
Kiruna	7 sept – 11 okt	Se bilaga A
Gällivare, Jokkmokks och Arjeplogs kommuner	7 sept – 15 nov	

Länsstyrelsen
Norrbotten

Villkor för samebyar med registrerade licens-
områden nedanför odlingsgränsen i Norrbottens
län.

Bilaga D

1 (1)

VILLKOR I SAMBAND MED JAKT EFTER ÄLG NEDAN ODLINGSGRÄNSEN I NORRBOTTENS LÄN 2020

Med stöd av 45 §, Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7), meddelar länsstyrelsen följande villkor för jakten:

- 1 Älgjakt får med stöd av samebyns registrerade licensområde och av länsstyrelsen beslutade tilldelning endast bedrivas av medlem i sameby. Jakträtt med stöd av rennäringslagen är personlig och kan inte överlätas. Särskilda regler gäller dock för den som tidigare har varit medlem i samebyn.
- 2 Registrerad företrädare för licensområdet (den person som länsstyrelsens licensbeslut är utställt på) ansvarar för att villkoren enligt 48 §, Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort; (NFS 2011:7) följs. Företrädaren ansvarar även för att anmälan om jaktresultat sker i enlighet med § 5a Jaktförordningen (1987:905). (Se bilaga A).
- 3 Samebyns tilldelning ska i huvudsak fällas på det (de) område (-n) där samebyn är ansvarig för jakten enligt särskilt beslut. Samebyns medlemmar har även möjlighet att fälla älgar från samebyns tilldelning inom andra licensområden. I sådant fall åligger det samebymedlemmen att innan varje jakttillfälle ta kontakt med jaktledaren på den enskilda marken så att jakten kan ske på ett ur säkerhets- och viltvårdssynpunkt tillfredsställande sätt.
- 4 Det åligger företrädaren för samebyns licensområde att se till att rapportering av avskjutning från de samebymedlemmar som fällt älg sker så att tilldelningen enligt licensbeslut ej överskrids.

I övrigt gäller "Villkor för jakt efter älg i Norrbottens län", bilaga A.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.